

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2019. május 14.

TÁRSADALOMISMERET

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

AZ ÍRÁSBELI VIZSGA ÉRTÉKELÉSÉNEK ÁLTALÁNOS SZEMPONTJAI

A vizsgázó teljesítményének értékelését nem befolyásolhatja, ha a vizsgázó véleménye eltér az általánosnak tekinthető megközelítéstől.

A vizsgázó teljesítményének értékelésére nem lehet hatással, ha az értékelők személyes értékítélete eltér a feladatban tárgyalt probléma, kérdés, jelenség általánosnak tekinthető megítélésétől.

A javítási-értékelési útmutató címszavakban közli az esszé és esetelemzés megoldásának lehetséges tartalmi összetevőit. Az ettől eltérő jó megoldást is el kell fogadni.

A dolgozatot piros színű tollal kell javítani és a tanári gyakorlatnak megfelelően jelölni a súlyosabb helyesírási, nyelvhelyességi stb. hibákat.

A feladatok alatt található négyzetben az elérhető maximális pontszám van feltüntetve, az értékelő a mellette lévő üres négyzetbe írja az általa megállapított pontszámot.

Egyes esszéfeladatoknál a tanuló két téma közül választhat, de csak az egyik kidolgozásáért jár pont. Ha tévedésből mindkét feladatot megoldja a vizsgázó, és nem jelöli áthúzással, melyiket értékeljék, az érettségi dolgozatot javító tanár dönti el, hogy melyik feladat kidolgozásáért jár több pont, és azt veszi figyelembe.

Ha bármely feladat értékelésénél a témataartás-kompetenciát nulla ponttal értékeli a javító, azaz úgy ítéli meg, hogy a vizsgázó nem a megfogalmazott feladatot oldotta meg, a feladat egészének értékelése nulla pont, más kompetenciára vagy szempontra nem adható pont.

Egyes feladatoknál a könnyebb differenciálás érdekében a feladat részpontszámainak összegét osztani kell kettővel.

Előfordulhat, hogy a fél pontok megítélése miatt a vizsgázó összpontszáma nem lesz egész szám. Ebben az esetben kerekíteni kell. A kerekítést nem feladatonként, hanem a feladatonként elért pontok összeadása után kell elvégezni a végső pontszám megállapításához!

Az értékelő tanár a javítás, értékelés után kitölti a vizsgázó összpontszámát tartalmazó táblázatot.

I. rész

Társadalomismeret és jelenismeret

1. Esszé

Szempontok, kompetenciák	A) Az olvasni tudás szerepe és problémái a digitális korban	Maximális pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	2
A feladat megértése, témátartás	A válasz valóban az olvasás digitális korban betöltött szerepére és annak problémáira fókuszál.	2
Lényegkiemelés, a témának megfelelő tények, összefüggések, gondolatok, megállapítások megfogalmazása, általánosítás	Korunkban az írás-olvasás terén paradigmaváltás zajlik. Hasonlóan az írás elterjedésének időszakához, amikor az írásról tartották azt, hogy elsilányítja az emlékezetet. Az olvasni tudás szerepe ma is nagyon fontos, de tartalma változik/változott. A virtuális térben szinte senki sem olvas, legalábbis a hagyományos értelemben nem, vagyis nem olvas „egy ültő helyében” hosszabb szövegeket. A weboldalakat látogatók egy-két oldalt néznek meg, és legalább az 50 százalékuk soha nem tér vissza az adott oldalra, mert az új felkeresését preferálja. Egy-egy látogatás legfeljebb néhány percig tart, és a cikkekre ugyanilyen rövid idő jut. Így csak a rövidebb írásoknak van jó esélyük arra, hogy el is olvassák őket. A hosszabb cikkeket későbbi elolvasás céljából sokan letöltik ugyan, de digitális formában szinte soha nem olvassák el. Az internetes böngészéskor az agyat egyidejűleg számos inger éri, hiszen a weboldal szerkesztője mindenképpen meg akarja ragadni az olvasó figyelmét, így az olvasás felszínessé válik. Az internetező mindig siet. Olvasására a kapkodás jellemző, mivel arra törekszik, hogy a legrövidebb idő alatt a legtöbb információhoz jusson. Ezáltal azonban a megszerzett ismerete nem mélyül el. A hagyományos médiumoknál a befogadás sorrendje meghatározott, míg a digitalizált szöveg olvasásakor a folyamatos lapozás miatt ez nem valósul meg.	3
Az ismeretek mélysége, az adott tudománynak megfelelő tárgyi tudás, a szakmai nyelv használata	A feleletből megállapítható, hogy a vizsgázó megfelelő tárgyi tudással rendelkezik a digitális kor olvasási problémáival kapcsolatban. Használja a paradigmaváltás, az elektronikus könyvtár, e-book, hangoskönyv, a digitális bennszülött stb. kifejezéseket.	3
A megközelítés sokszínűsége, komplexitása	A válasz legalább kétféle megközelítést tartalmaz. A vizsgázó ír ezzel kapcsolatos saját tapasztalatairól, és a kérdést a szocializációs folyamat oldaláról is megközelíti.	3

Önálló vélemény megalkotása, a téma aktualizálása (életszerű, saját vagy a médiából ismert példák alkalmazása)	A vizsgázó önálló véleményt fogalmaz meg, és indokolja is azt. Életszerű példákat hoz. Legalább két, a médiából vagy saját környezetéből megismert mintát említ.	2
Összesen		15

Szempontok, kompetenciák	B) A hatalmi ágak elválasztásának elve	Maximális pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	2
A feladat megértése, témátartás	A tanuló válaszában valóban a hatalmi ágak szétválasztásának problémakörére fókuszál.	2
Lényegkiemelés, a témának megfelelő tények, összefüggések, gondolatok, megállapítások megfogalmazása, általánosítás	<p>A vizsgázó a feleletében lényeges elemeket emel ki. A hatalmi ágak szétválasztásának célja korábban az volt, hogy általa megakadályozzák az önkényuralom kialakulását, mára pedig a demokratikus berendezkedés és hatalomgyakorlás elengedhetetlen feltétele lett. A hatalommegosztás alkotmányos alapelv. Eszerint a törvényhozó hatalom (választott parlamenti képviselők), a végrehajtó hatalom (a kormány), a bírói hatalom (független bíróság) hatásköreit intézményi és személyi vonatkozásban is el kell különíteni egymástól. Az ágak szétválasztásának fontos eleme a kölcsönös függőség és ellenőrzés, amelyek ellensúlyként és fékként működhetnek. Ez a klasszikus hatalommegosztás az amerikai prezidenciális (elnöki) rendszerben érvényesül leginkább, a többi modern demokráciában azok egyértelmű szétválasztása gyakran kevésbé biztosított.</p> <p>A hatalommegosztás másik módja lehet a törvényhozás két kamarára osztása, amelyek törvényalkotási funkcióikban és választóikat tekintve is különböznek. A kétkamarás parlament képviselői másra és mástól kapnak mandátumot. Ilyen például alsó- és felsőház vagy a képviselőház és a szenátus elkülönítése. Magyarországon egykamarás országgyűlés működik.</p> <p>A hatalommegosztás harmadik módja lehet a föderalizmus (=szövetségi államrendszer), azaz a szövetségi és a tartományi szintű hatalmi szervek szétválasztása. Ilyen föderális szerkezetű állam például az USA, Németország, Ausztria vagy Svájc.</p>	3
Az ismeretek mélysége, az adott tudománynak megfelelő tárgyi tudás, a szakmai nyelv használata	A feleletből megállapítható, hogy a vizsgázó megfelelő tárgyi tudással rendelkezik a hatalommegosztás elvéről. Használja az alkotmányos alapelv, a törvényhozói (törvényalkotói), a végrehajtói, a bírói hatalom, a kölcsönös függőség, az ellenőrzés, a fékek és ellensúlyok stb. kifejezéseket.	3

A megközelítés sokszínűsége, komplexitása	A válasz legalább kétféle megközelítést tartalmaz. Például a vizsgázó megközelítheti a kérdést magyarországi, európai uniós, esetleg más országok hatalommegosztásának gyakorlata felől.	3
Önálló vélemény megalkotása, a téma aktualizálása (életszerű, saját vagy a médiából ismert példák alkalmazása)	A vizsgázó önálló véleményt fogalmaz meg, és indokolja is azt. Életszerű példákat hoz. Legalább két, a médiából vagy saját környezetéből megismert mintát említ.	2
Összesen		15

2. Elemzés

Szemponatok, kompetenciák	Fair trade (méltányos kereskedelem)	Maximális pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	2
A feladat megértése, tématarítás	A vizsgázó valóban a címben jelölt témáról ír.	1
Lényegkiemelés, a témának megfelelő tények, összefüggések, gondolatok, megállapítások megfogalmazása, általánosítás	<p>A fair trade névvel illetett áru előállítás, a vele kapcsolatos kereskedelem olyan tevékenység, amely megfelel bizonyos alapvető munka- és emberi jogi követelményeknek. A fair trade arra törekszik, hogy a termelők az elvégzett munkáért annyi árat/bért kapjanak, amennyi fedezi számukra a fenntartható termelés/kereskedés költségeit. Támogatja a környezetbarát tevékenységet, az egészségre nem káros termelési módszereket.</p> <p>A fair trade-nek való megfelelést a minősítő szervezetek rendszeresen ellenőrzik, a minősített termelők és kereskedők marketingcélokra használhatják a minősítő szervezet logóját.</p> <p>A fair trade-del kapcsolatos társadalmi magatartás a szolidaritás, ami a társadalomtudományokban kölcsönös segítségvállalást jelent. Annak felismerését, hogy az egyén a közösség része, élete és tevékenysége során a közösség számára előnyöket nyújt, és tőle támogatást kap.</p> <p>A szolidaritás adja azt az erkölcsi keretet, amely túllép az önérdéken, és széles körben elfogadottá teszi az esélyegyenlőségre törekvés eszméjét. Az átértzett társadalmi felelősségvállalás ad alapot a társadalom kohéziójához.</p> <p>A szolidaritás fogalma a modernitás terméke, de a szó jelentése az emberek együttélésében ősidőktől fogva megtapasztalható. A fogalom többször kapott fontos szerepet a történelemben. Pl.: a kereszténység szolidaritást, felebaráti szeretetet hirdet, és azt erénynek tartja; vagy a francia forradalom egyik jelszava, a testvériség többnyire így értelmezhető.</p>	3

Az ismeretek mélysége, az adott tudománynak megfelelő tárgyi tudás, a szakmai nyelv használata	A feleletből megállapítható, hogy a vizsgázó megfelelő tárgyi tudással rendelkezik a fair trade-del és a társadalmi szolidaritással kapcsolatban. Használja például a méltányos termelés, a tisztességes kereskedelem, a megfelelő bér, a társadalmi felelősségvállalás stb. fogalmakat.	2
A megközelítés sokszínűsége, komplexitása	A válasz legalább kétféle megközelítést tartalmaz. Például ír a közösség felelőségéről abban, hogy lehetővé váljon a fair trade minősítéssel, logóval ellátott termékek forgalmazása, és megemlíti az egyének kezdeményezését is (pl.: Tudatos Vásárlók Egyesülete).	1
Önálló vélemény megalkotása, a téma aktualizálása (életszerű, saját vagy a médiából ismert példák alkalmazása)	A vizsgázó önálló véleményt fogalmaz meg, és meg is indokolja azt. Életszerű példákat hoz. Említ a médiából vagy saját környezetéből megismert példákat is.	1
	Összesen	10

3. Forráselemzés

Szempontok, kompetenciák	Környezetvédelmi termékdíj	Maximális pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	1
A feladat megértése, témataartás	A vizsgázó válaszában a feladatban megjelölt témáról ír.	1
Lényegkiemelés, a témának megfelelő tények, összefüggések, gondolatok, megállapítások megfogalmazása, általánosítás	A vizsgázó helyesen értelmezi a környezetvédelmi termékdíj fogalmát. Az egyes termékek (főként elektromos és elektronikai berendezések) a működésükkel, az elhasználódásuk után pedig általában hulladékként terhelik vagy veszélyeztetik a környezetet. A törvény célja, hogy a termékek előállítása, forgalmazása, felhasználása során okozott túlzott környezeti terhelések, veszélyeztetések, illetőleg károk megelőzéséhez, enyhítéséhez pénzügyi forrásokat teremtsen, hiszen a termékek ártalmatlanítása hosszan tartó és költséges folyamat. Indokolt, hogy a felhasználó a termékdíj megfizetésével járuljon hozzá a környezeti kár enyhítéséhez. Mivel ez a hozzájárulás nem minden felhasználó számára magától értetődő és nem önkéntes, ezért azt törvénnyel lehet és kell kikényszeríteni. Az felsorolt termék körön kívül a környezetvédelmi termékdíj körébe tartozó egyéb fogyasztási cikkek lehetnek az akkumulátorok, az egyszer használatos csomagolóeszközök, a gumiabroncsok, a reklámhordozó papírok stb. A vizsgázó megemlíti, hogy a mindenkire kötelező erejű termékdíj bevezetése várhatóan nem megy zökkenőmentesen.	2

Az ismeretek mélysége, az adott tudománynak megfelelő tárgyi tudás, a szakmai nyelv használata	A válaszból megállapítható, hogy a vizsgázó megfelelő tárgyi tudással rendelkezik a környezetvédelemmel, a termékdíjjal, és ezek összefüggésével kapcsolatban. Használja a környezeti terhelés, a környezetrombolás, a rekultiváció kifejezéseket.	2
Önálló vélemény megalkotása, a téma aktualizálása (életszerű, saját vagy a médiából ismert példák alkalmazása)	A vizsgázó önálló véleményt fogalmaz meg, és meg is indokolja azt. Életszerű példákat hoz. Említ a médiából vagy saját környezetéből megismert példákat is.	1
Összesen		7

4. Fogalmak felismerése**3 pont**

- A) országgyűlés elnöke/házelnök
- B) mentelmi jog
- C) frakcióvezető

*Minden helyes megoldás 1 pont.***5. Önéletrajz****5 pont**

- a) gabor.kiss@freemail.hu
- b) könyvelő
- c) havi zárásokban való részvétel
vagy
az éves és évközi beszámolók, adóbevallások elkészítése
- d) Money Hungary Kft.
- e) 2005 tavaszi félév Erasmus ösztöndíj, Rotterdam University Hollandia (Rotterdami Egyetem Hollandia)

*Tartalmában minden helyes megfogalmazás elfogadható.**A c) item esetén is legfeljebb 1 pont adható.**Válaszelemenként 1 pont, összesen 5 pont.***6. Érvelés****4 pont**

Lehetséges érvek az árapályerőmű megépítése mellett:

- Nagy-Britannia nagy mennyiségű, energiaigényének öt százalékát kitevő, olcsó energiához jut.
- Az energiatermelés szén-dioxid kibocsátása nélkül történik.
- A döntéshozók (kormány, ellenzék) támogatják az elképzelést.
- A beruházás százhusz éven át termelne energiát szén-dioxid-kibocsátás nélkül.

Lehetséges érvek az árapályerőmű megépítése ellen:

- A 16 km hosszú duzzasztógát megépítése jelentősen átalakítja a táj arculatát.
- A napi kétszeri, a duzzasztógát által szabályozott vízszintingadozás megváltoztatja a természet által eddig kialakított élőhelyeket, így számtalan állat- és növényfaj életterét veszélyezteti vagy szünteti meg.
- A környék egy része tartósan víz alá kerül, ami csökkentheti a másra (pl. mezőgazdaság) használható terület méretét.
- A duzzasztómű esetleges sérülése hatalmas villámárvízzel fenyeget.
- Magas építési költség.
- Hosszú építkezési idő.

Nem szükséges, hogy a vizsgázó a kérdésben állást is foglaljon!

Minden helytálló érv elfogadható.

Érvcsoportonként három helytálló érvert adható 2 pont, azaz nem lehet az egyik állítás mellett három, a másik állítás mellett egy érvel elérni a 4 pontot. Részpontoszám nem adható.

7. Kiegészítés

3 pont

- a) vertikális mobilitás
- b) horizontális mobilitás
- c) nemzedékek közötti vagy intergenerációs mobilitás

Minden helyes megoldás 1 pont.

8. Grafikon elemzése

5 pont

- a) felsőfokú 1 pont
- b) 2001-ben 1 pont
- c) Lehetséges válaszok: 3 pont
 - 1970 és 1990 között még magas volt azoknak a száma, akik a második világháborút megelőző vagy azt közvetlenül követő időszakban éltek/tanultak, és csak alacsony végzettséggel rendelkeztek.
 - A technikai fejlődés adott fokán az iparban és a szolgáltató szektorban sok segéd-, és betanított munkásra volt szükség. Az itt dolgozók esetében hiányzott a kényszerítő erő a magasabb végzettség megszerzésére. Ilyen munkakörök voltak például az anyagmozgatás, a szállítás, a szolgáltatás egyes formái.
 - A mezőgazdaság a maihoz képest alacsonyabb fokú gépesítése miatt nagy számban foglalkoztatta az alacsony végzettségűeket.
 - Sokan politikai okok miatt (numerus clausus) nem jutottak be a középiskolákba, illetve a felsőoktatásba. Az alacsony végzettségű szülők kevésbé preferálták gyermekük/gyermekük hosszú (hosszabb) tanulási idejét. Abban voltak érdekeltek, hogy mielőbb munkába állítsák őt/őket.
 - A házasságot kötők életkora a maihoz jóval fiatalabb volt, így a család eltartása nagyobb erővel követelte meg a korai munkába állást.

a) *Minden tartalmában helyes válasz 1 pont.*

b) *Minden tartalmában helyes válasz 1 pont.*

c) *Minden helytálló magyarázat elfogadható. Összesen 3 pont adható.*

9. Kiválasztás

3 pont

A, C, E,

Minden helyes kiválasztás 1 pont.

II. rész**Gazdasági és pénzügyi ismeretek****1. Adatsorok elemzése****5 pont**

- a) A központi költségvetés egyenlege negatív, azaz a kiadások meghaladják a bevételeket, így a költségvetés deficit. 1 pont
- b) A költségvetés bevételi forrását általában az adók és járulékok alkotják. Az adók emelésével az állam növelheti a bevételeit, amit a cégek a termékeik és szolgáltatásaik árának növelésével áthárítanak/átháríthatnak a vásárlókra, így az áruk és szolgáltatások iránt csökken(het) a kereslet, ami visszahat/visszahathat a termelésre, ezáltal még a munkanélküliség növekedhet. 1 pont

Minden helytálló válasz elfogadható, de legfeljebb 1 pont adható.

Az adók mérséklésével a bevételek csökkennek, ami növekedésre ösztönzi a gazdaságot és a fogyasztást, ebben az esetben azonban kevesebb marad/maradhat az állami közfeladatok ellátására. 1 pont

Minden helytálló válasz elfogadható, de legfeljebb 1 pont adható.

- c) A deficit kezelésére:

- Kibocsáthat állampapírt. 2 pont
- Eladhat aranyat.
- Kibocsáthat kincstárjegyet.

Minden helytálló kiválasztás 1 pontot ér, de legfeljebb 2 pont adható.

Amennyiben a vizsgázó téves állítás(oka)t is aláhúzott, 1 pontot kap. (Akkor is, ha egy helyes állítást húzott alá.)

Amennyiben a vizsgázó az összes állítást megjelölte, a megoldás nem értékelhető, a feladatra 0 pontot kap.

2. Esszé

Szemponatok, kompetenciák	A vállalkozások	Maximális pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	Az elemzés nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát. A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített.	1
Tématartás, lényegkiemelés, probléma-központúság	A felelet valóban a vállalkozási formák összehasonlítására fókuszál.	2
A feladatban leírt esetnek megfelelő összefüggések, gondolatok, megállapítások megfogalmazása a szakmai nyelv felhasználásával	<p>A vizsgázó válaszában felhasználhatja a táblázatban szereplő fogalmakat, adatokat. (Ez nem kötelező, hanem lehetőség.)</p> <p>Leírja, hogy az egyéni vállalkozás alapítása és megszüntetése egyszerű, az alapítás költségei minimálisak. Az egyéni vállalkozó független, minden fontos kérdésben egyedül dönt, így gyorsan és rugalmasan tud alkalmazkodni a piaci változásokhoz. A vállalkozás alapításakor a tőke mértékére nincs kötelező előírás. A működtetés költsége alacsonyabb, mint a gazdasági társaságoknál. A vállalkozónak a vállalkozásának megfelelő szakképesítéssel kell rendelkeznie (ha nincs szakképzett alkalmazottja), a tevékenységet személyesen kell végeznie. Megemlítheti, hogy az egyéni vállalkozás örökölhető.</p> <p>A társas vállalkozás alapítása és megszünése időigényesebb, bonyolultabb és költségesebb, működtetése nagyobb pénzügyi és gazdálkodási felkészültséget igényel. Az alapításhoz a jogszabály kötelező tőkeminimumot ír elő a korlátolt felelősségű társaság és a részvénytársaság esetében. Az alapítónak nem szükséges a vállalkozásnak megfelelő képesítéssel rendelkeznie, a feladat elvégzésére szakembereket alkalmazhat. A döntéseket a tulajdonosok hozzák, a tagok között nagyobb a konfliktus lehetősége.</p> <p>A vizsgázó megnevez néhány társas vállalkozási formát, pl.: közkereseti társaság, betéti társaság, korlátolt felelősségű társaság, részvénytársaság.</p> <p>Megemlítheti, hogy a forrásban szereplő adatok szerint 2017-ben 2016-hoz képest a társas vállalkozások száma csökkent, míg az egyéni vállalkozásoké nőtt.</p>	6
Önálló vélemény megfogalmazása	A vizsgázó önálló véleményt fogalmaz meg, és meg is indokolja azt.	1
Összesen		10
Összesen/2		5

3. Kiválasztás**3 pont**

- a) B
- b) A
- c) A

*Minden helyes válasz 1 pont.***4. Kiegészítés****2 pont**

- a) D
- b) D

*Minden helyes válasz 1 pont.***5. Esettanulmány**

Szemponatok, kompetenciák	A fogyasztóvédelem	Maximális pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	Az elemzés nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát. A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített.	1
Tématartás, lényegkiemelés, probléma-központúság	A vizsgázó valóban a fogyasztóvédelemről ír.	2
A feladatban leírt esetnek megfelelő összefüggések, gondolatok, megállapítások megfogalmazása a szakmai nyelv felhasználásával	A fogyasztóvédelem feladata annak biztosítása, hogy vásárláskor vagy a szolgáltatás igénybevételekor a vásárló (fogyasztó) tudatos döntést hozhasson, és ehhez teljes körű információt kapjon. Tevékenysége kiterjed az anyagi érdek, a testi épség, az egészség, illetve a biztonság megóvására. Ebben a tekintetben védi a fogyasztót, de olykor védheti a termelőt is. Az elálláshoz való jog azt jelenti, hogy a vásárló (megrendelő) a teljesítés megkezdése előtt a szerződéstől indoklás nélkül bármikor elállhat, ezt követően pedig a teljesítésig a szerződést felmondhatja. Az elállási jog nem vonatkozik automatikusan minden áruféleségre. Ilyenek például a vevő egyedi igényei szerint megrendelésre előállított termékek (méretre szabott öltöny stb.), a meghatározott időpontra vagy időszakra lefoglalt vagy megvásárolt szolgáltatás (koncertjegy, szállodafoglalás, repülő- és vonatjegy stb.), ami a kereskedőnek nem teszi lehetővé, hogy ugyanazt a terméket, szolgáltatást másnak is értékesítse, emiatt veszteséget szenvedne el. A fogyasztó és a kereskedő (termelő) közötti vitás esetek megoldásában segíthet a Fogyasztóvédelmi Hatóság vagy a békéltető testületek.	6
Önálló vélemény megfogalmazása	A vizsgázó önálló véleményt fogalmaz meg, és meg is indokolja azt.	1
Összesen		10
Összesen/2		5